

اردوان امیراصلانی

به‌تازگی ایالات متحده آمریکا در حدود صد هدف را در عراق و سوریه به تلافی حمله پهبادی به پایگاه آنها در برج ۲۲ واقع در اردن مسورد حمله قرار داد. حمله به این پایگاه آمریکایی منجر به کشته‌شدن سه سرباز آمریکایی و زخمی‌شدن حدود ۵۰ نفر شد. واشنگتن از این ابتکار عمل متحیر شد؛ تا جایی که برخی از سناتورهای آمریکایی خواستار حمله به خاک ایران شدند و رئیس‌جمهور بایدن در پاسخ وعده حملات فوق‌العاده را داد. این حملات بلافاصله پس از ادای احترام به اجساد سربازانی که به خاک آمریکا بازگشته بودند، با بمباران اماکنی در خاک عراق و سوریه به وسیله بمب‌افکن‌های آمریکایی انجام شد.

باین‌حال، با وجود لفاظی‌های جنگی و بمباران بیش از ۸۵ هدف، به نظر می‌رسد تلفات انسانی و خسارت مادی ناچیز بوده باشد و نیروهای مقاومت زمان کافی برای پنهان‌شدن در اختیار داشتند. در واقع ایالات متحده چندین روز قبل از آن اعلام کرده بود که قصد حمله به مسئولان حملات به پایگاه‌های آمریکایی را دارد. آنها حتی به‌وضوح مسئول این حملات را گروه «مقاومت اسلامی در عراق» معرفی کردند. بنا بر اظهارات

در یادبود بهمن پاک‌نیا

استادی معمار با خصلت‌های بس انسانی

علی کیافر*

من بهمن یاکنیا را در ابتدای آموزش در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه ملی ایران (شهید بهشتی امروز) در مقام رئیس دانشکده ساختم. سپس در سال چهارم درس ساختمان را با ایشان داشتم؛ درسی که جزئیات ساختمان، از عایق‌کاری پی ساختمان تا نحوه درست نصب در و پنجره، تا فیرگونی‌کردن سقف را در میان جزئیات ساختمانی دیگر می‌آموخت. او در این مقوله به‌راستی استاد بود و دانش ژرفی داشت. اما از سال‌های آخر دانشکده تا همین امروز همیشه فکر کرده‌ام که آیا پاک‌نیا در باطن خمیرمایه ریاست یک دانشکده معماری، آن‌هم دانشکده معماری دانشگاه ملی با دانشجویان خاص خود و خصوصیات آن دوران را داشت؟ از دید من بهمن یاکنیا انسانی صادق و مهربان و در کار حرفه‌ای، معماری خیره بود. اما او با خصوصیات اخلاقی خود، توانایی درگیری و همراه‌بودن با سیاست روز، مقابله با سیاست‌های پنهان، سیاست‌پیشگی و آنچه را لازمه اداره‌کردن چنان دانشکده‌ای در سال‌های پر‌جوش‌و‌خروش سیاسی در دانشگاه‌ها و فضاهای آموزشی در نیم‌دهه اول سال‌های دهه ۵۰ بود، نداشت. برای من بهمن یاکنیا انسانی مهربان، معلمی دلسوز و شخصیتی نیک‌خواه بود. هنوز هم هست، پس از گذشت نزدیک به نیم‌قرن از آخرین باری که او را دیدم، هنوز چنین تصویری از او در ذهن دارم. شش سال و نیم پیش از آمریکا با او که در پاریس زندگی می‌کرد، تماس گرفتیم. پس از معرفی کوتاه خودم او بسیار خوشحال شد که صدای من را می‌شنود و با من گفت‌وگو می‌کند. صراحتاً گفت که مرا خوب به یاد می‌آورد. مایلم این شناسایی را از او بپذیرم حتی اگر قاطعیت کامل نداشته باشد. اما شنیدن اینکه استادم پس از آن‌همه سال می‌گوید مرا «خیلی خوب» به یاد دارد بس خوشنویکننده بود. کمان می‌کنم نوشتارم، غم دوری از وطن، به یاد آوردن آن سال‌های پر‌خاطره دانشکده که بخش مهمی از زندگی هر دو ما بود و اینکه یکی از دانشجویانش بعد از این همه سال با او تماس گرفته است، او را که از دوری جاودانگی همسرش رنج

می‌برد آن‌قدر احساساتی کرد که به گریه افتاد. در پاسخ به واکنش من که تلاش کردم او را کمی آرام کنم: «آقای دکتر می‌فهمم که زندگی برایتان سخت شده است، اما باید سال‌های بسیار باشید و سایه‌تان بر سر همه، مخصوصاً ما دانشجویان که قدر شما را می‌دانیم، بماند»، گفت: «پسرم، وقتی می‌بینم بچه‌هایی از دانشکده مانند خودت هنوز به یاد من هستند و از من خبر می‌گیرند، مرا به ماندن تشویق می‌کند». بیش از ۳۰ دقیقه درباره زندگی او در این سال‌ها و زندگی من پس از پایان دانشکده گفت‌وگو کردیم؛ گفت‌وگویی صمیمانه و از دل برآمده. گفت‌وگویی از جنس حرف‌ها و دردلی که پسر و پدری معنوی پس از یافتن یکدیگر به دنبال غبار سال‌ها دوری، با یکدیگر دارند. برایم بسیار دلنشین و دلگرم‌کننده بود و باعث افتخار که دکتر بهمن یاکنیا، استادم و برای سالیانی رئیس دانشکده‌ام، بگوید که «خوشحال» است این «پسرش» در «زندگی موفق شده است» و «اعتبار به نام دانشگاه ملی» داده است. و در حال انجام «کاری باارزش در مورد شناخت معماری ایران است». برای یادبود استادم بهمن یاکنیا افتخارم هست که فرازهایی از نخستین گفت‌وگو با او را به اشتراک بگذارم.

● من خوشحالم که شما در حال نوشتن کتاب (درباره معماری نوین ایران) هستید. امیدوارم کتابتان مثل کتاب بعضی از دوستان نشود که (فقط) خودشان را در معرض قضاوت یا شناخت دیگران می‌گذارند. بهتر است ابتدا کمی خودمان، جامعه‌مان و فرهنگمان را که معماری‌مان هم در همان زیرمجموعه قرار می‌گیرد، بررسی کنیم؛ چون ما ایرانی‌ها خیلی آدم‌های خودخواهی هستیم؛ فکر می‌کنیم دنیا فقط روی شاخ ما گردیده و می‌گردد! و من این را در ۵۰۰ سال اخیر دیدهام که معماری‌مان هم نشئت‌گرفته از فرهنگ ماست، ما همه را نفی می‌کنیم!

● این (تفکر) یک تجدیدنظر می‌خواهد. برای اینکه ما فکر می‌کنیم همه چیز را از ایران گرفته‌اند، راجع به سمرقند، بخارا، تاشکند، دوره مغول، دوره سلجوقیان، صفویان و بقیه، همه را می‌گوییم متعلق به ایران است و همه چیز را دیگران از معماری و هنر ایران الهام گرفته‌اند. اینها را به ما آموخته‌اند و خود من هم تا حدودی به دانشجویانم می‌گفتم. ● ما فقط خلاصه‌ای از هر چیز را می‌خواهیم. به عمق مسئله که فرهنگ ماست کاری نداریم، اینهاست که در خود بناهایمان هم منعکس می‌شود. ما فقط از خودمان تعریف می‌کنیم، تمام مساجد

واشنگتن، این گروه از زمان آغاز جنگ بین حماس و اسرائیل مسئول بیش از ۱۷۰ حمله به پایگاه‌های آمریکایی در سوریه و عراق بوده است.

همه کشورهای عربی خلیج فارس به‌جز سلطان‌نشین عمان حمله به برج ۲۲ را محکوم کردند و متعهد شدند از امنیت و ثبات اردن حمایت کنند. سلطان‌نشین عمان تنها کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس بود که حمله به آمریکایی‌ها را نتیجه «ادامه تجاوزات وحشیانه اسرائیل به غزه» توصیف کرد.

مقامات ایرانی به نوبه خود به‌سرعت هرگونه مداخله در این حمله را تکذیب کردند؛ هرچند ادعا می‌شود که پهباد مورد استفاده ساخت ایران بوده است. ایران همچنین اعلام کرد که «گروه‌های مقاومت [علیه اسرائیل] هیچ‌گونه دستورالعملی از ایران دریافت نکرده‌اند».

به‌طور مطلق، ایران و ایالات متحده خواهان تشدید جنگ در منطقه نیستند و ایران خود را محدود به اقدام از طریق نیروهای نیابتی در سوریه، عراق و یم می‌کند. باین‌حال، این واقعیت که آمریکایی‌ها بدون در نظر گرفتن حمله مستقیم به ایران تنها

آیا آمریکا با حملات اخیر به اهداف خود رسیده است؟

به حمله به نیروهای نیابتی در عراق و سوریه بسنده می‌کنند، حاکی از نگرانی آنها برای خارج‌شدن اوضاع از کنترل است. بدون شک قدرت نظامی ایران ترسناک است و مصونیت کشور از حملات مستقیم می‌تواند با احتمال هسته‌ای‌شدن ایران همانند کره شمالی مرتبط باشد.

علاوه‌براین، تمام کشورهای نفت‌سالار حوزه خلیج فارس از اعتبار خود برای آرام‌کردن واشنگتن استفاده می‌کنند تا در صورت وقوع درگیری احتمالی، از حملات ایران یا نیروهای نیابتی به خاک خود در امان بمانند. احتمالاً ناتوانی آمریکا در خنثی‌کردن حملات نیروهای نیابتی برای آنها اطمینان‌بخش نیست. این‌گونه است که این کشورها به دور از تمایل به حمله به ایران، دست به هر کاری می‌زنند تا از تشدید تنش‌ها جلوگیری کنند و تلاش خود را برای مامشات و عادی‌سازی روابط با تهران به کار می‌گیرند.

بنابراین مصونیت خاک ایران چاره‌ای جز تجدید مذاکرات با هدف بازگشت ایران به جامعه بین‌الملل برای واشنگتن باقی نمی‌گذارد.

و امامزاده‌های بزرگ در طول زمان از بین رفته‌اند و بارها تجدید شده‌اند و از اصل آن در حقیقت چیزی باقی نمانده است. ما هیچ وقت (ساختمان) ایمنی نساختم، مدام گفتیم هنر نزد ایرانیان است و بس! ● من مدعی نیستم که هرچه می‌گویم درست می‌گویم ولی دریافتم این است که اکنون در ایران، در معماری کارهای بدی هست. ● ما مداوم دویی، ابوظبی و سایر کشورهای ممالک متحده عربی را نفی می‌کنیم، ولی من وقتی به (آن کشورها) می‌روم، می‌بینم کاری که آنها می‌کنند بسیار درست‌تر از آنچه است که ما انجام می‌دهیم. آنها می‌گویند ما بلد نیستیم و می‌روند سراغ کسی که استشارشان کرده و نفتشان را برده است؛ می‌گویند به آنها که بیا و آنچه که علم و توانایی آن را داری اینجا انجام بده. ولی ما چه کار می‌کنیم؟ بزرگ‌ترین زمینه درجا خواهیم زد. همان‌طور که تا الان زده‌ایم، من الان راجع

به معماری ۷۰ سال پیش چه می‌توانم بگویم؟ هرکسی هرچه دلش می‌خواهد انجام می‌دهد. معماری ما به دنبال پول رفتن و پول‌ساختن است و نه معماری ساختن. اینها باید گفته شود.

● من هیچ‌گونه کتمان‌کاری در کارم نیست؛ درست برعکس آنچه در زندگی به من آموخته‌اند راه می‌روم. جوان که بودم به من گفتند عیب دیگران را ببوشان و پنهان‌کاری کن، کتمان کن. فرهنگ ما این است و معماری ما هم از همین‌جا نشئت می‌گیرد. این معماران، معماران خوبی هستند و به کارشان علاقه دارند اما آیا (دیگران) می‌گذارند که کارشان را انجام بدهند یا نه؟

● یک مقاله در یکی از مجله‌های معماری ایران دیدم. مقاله زیبایی (بود) در ارتباط با جایزه آرشیکتک که هرساله در ایران برگزار می‌شود و در هر بخش به آرشیکتک برتر جایزه می‌دهد. (در آن) نوشته بودند که جایزه را باید به کارفرما بدهند! درست هم می‌گوید؛ این کارفرماست که باید جایزه ببرد.

● هیچ کس از معماری دوران پهلوی و ادامه آن در دوران اسلامی صحبت نمی‌کند. دلیلش این است که همه ما می‌ترسیم، ما را از حرف‌زدن ترسانده‌اند. آیا دانشگاه‌های آمریکا که شما در آنجا تدریس و زندگی می‌کنید، مانند دانشگاه‌های ایران است؟ شما در آنجا حق صحبت‌کردن دارید؟ یا مثل دانشکده من است که خانه من است اما اجازه ندارم بروم و صحبت کنم. همین دانشگاه ملی که من یکی از پایه‌گذارانش بودم، (البته) پایه‌گذار اصلی‌اش دکتر شیخ‌اسلام بود و همین‌طور دکتر جهان‌آرا. هیچ‌کس از آنها صحبت نمی‌کند. شما از همین دانشکده رفتید در آمریکا، کار خوب دارید و در دانشگاه معتبر تدریس می‌کنید. من به شما افتخار می‌کنم. حتما دانشکده هم به شما افتخار می‌کند. شما و خیلی‌های دیگر که من در آمریکا دیدم و بهشان افتخار می‌کنم، شما مرجع تحقیقاتی هستید. نباید سمبل‌کاری بکنید. موقعی که راجع به معماری می‌خواهید صحبت کنید، باید از جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، انسان‌شناسی و گیتی‌شناسی صحبت کنید. همه اینها را باید بررسی کنید. اینها هستند که مملکت را درست می‌کنند، شهرها را درست می‌کنند.

● من موقعی که به ایران می‌روم می‌بینم که تمام ساختمان‌هایی که ساخته‌ام هنوز پایر‌جا هستند و عملکردشان را به‌طور کامل دارند. گرچه نمایانشان را عوض کرده‌اند و با این کار هویت شهر را بر هم ریخته‌اند. اما امروز اینها را بر هم می‌ریزند. ۹۰ درصد از ساختمان‌های دوره پهلوی را خراب کرده‌اند. دیگر چه معماری می‌خواهیم داشته باشیم؟ اگر توجه کنید تمام تاریخ ما همین است.

● امیدوارم شما که در یک مملکت آزاد هستید و کتاب می‌نویسید، راه‌گشایی کنید؛ فقط راجع به معماری صحبت نکنید، راجع به خود معماران هم بنویسید. حتماً بگویید که معماری توسط معماران ساخته می‌شود. معماران اول باید خودشان را بسازند.

● عزیز من، معماری‌مان درست خواهد شد. ناامید نباشید. دنیا به جهت خوبی می‌رود.

بهمن یاکنیا، جمعه ۱۸ آگوست ۲۰۱۷، پاریس.

✽استاد معماری و شهرسازی دانشگاه کالیفرنیا

● سودوکو سخت ۳۷۰۸

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد ۱ تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

● سودوکو ساده ۳۷۰۸

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۳	۸	۹	۳	۱	۲	۵	۶	۷
۶	۲	۵	۱	۴	۸	۳	۷	۱
۱	۳	۵	۸	۷	۶	۴	۹	۲
۳	۵	۲	۶	۴	۸	۱	۷	۹
۷	۹	۱	۲	۳	۶	۵	۴	۸
۸	۱	۶	۵	۹	۳	۲	۴	۷
۹	۴	۸	۲	۶	۵	۷	۱	۳
۶	۱	۲	۳	۷	۹	۵	۸	۴
۵	۷	۳	۹	۸	۱	۲	۴	۶

۵	۴	۱	۸	۱۳	۹	۷
۹	۲	۱	۴	۳	۷	۵
۳	۶	۷	۹	۲	۵	۱
۷	۲	۱	۵	۹	۴	۳
۱	۳	۹	۸	۶	۲	۷
۶	۵	۸	۷	۴	۳	۹
۲	۱	۳	۲	۷	۸	۶
۴	۹	۳	۲	۱	۶	۷
۸	۷	۶	۵	۹	۴	۳

● حل جدول ۴۷۱۱

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶
۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵

● جدول ۴۷۱۲ طرح: بیژن گورانی

افتی:

۱- پایه و بنیاد- بخشی از دستگاه عصبی مرکزی- در بنایی برای گرفتن درها به کار می‌رود ۲- کلیسای تاریخی پاریس- پوچ و بی‌ارزش- چهره ۳- کلیدی در موسیقی- موتور جست‌وجوگر اینترنتی- جداکردن مواد سمی و زائد از خون ۴- نوعی بیسکویت ساده- بسیار آشکار- گردنده ۵- از مناصب خطیر کشوری- شهری در استان ایلام ۶- بزرگ- خبرگزاری ایتالیا- بزرگ‌ترین سازه خشتی جهان ۷- طمانینه- تقسیم‌کننده- رفیق مشهدی ۸- حس بویایی- بیماری افزایش ترشح هورمون رشد- درون صدف ۹- نشانه- طناب- زبان مردم ارمنستان ۱۰- هدایت‌کننده- نفت دریای شمال- بدگو ۱۱- بندری در اوکراین- سرخ‌رنگ ۱۲- در و پنجره بناهای قدیمی- میوه نخل- سیرابی ۱۳- معامله پایاپای- نزدیکی به خداوند- نام آذربایجانی ۱۴- یازده- مجموعه حروف املاتی یک زبان- کشور آفریقایی عضو سازمان اوپک ۱۵- فهرست الفبایی آغاز کتاب- خرمافروش- مخفی

عمودی:

۱- جداسدن- حقه‌باز و متقلب ۲- پوشاننده- شیرینی ماه رمضان- پسر گودرز که در جنگ یازده‌رخ کشته شد ۳- مخفف اگر- مجموعه‌شعری سروده فروغ فرخ‌زاد- تبیل ۴- حائل میان دو چیز- قالب چوبی یا فلزی برای ساختن بی- هنر دفاع شخصی تایلندی ۵- مسجد مروارید در این شهر هند است- بلندترین برج مخابراتی ایران- تقویت امواج الکتریکی ۶- رشد- نوعی ماهی مرغوب جنوب- ناردست و واهی ۷- بیان‌کردن- محل ذخیره کالا- خدای ساختگی ۸- دیکته- جانوری دوزیست شبیه مارمولک- بندری در حاشیه خلیج فارس